

כ ו

n e

FİLMİN RESMİ
ÇİZGİ ROMAN
UYARLAMASI

Eksik Parça Yayınları

Yayın Yönetmeni: Asiye Ademir
Çevirmen: Alican Saygı Ortanca
Editör: Kürşad Kızıltuğ
Sayfa ve Kapak uygulama: Eksik Parça Grafik

Baskı ve Cilt: VİZYON BASİMEVİ
Beylikdüzü O.S.B. Mahallesi, Orkide Caddesi No: 1 Beylikdüzü/İstanbul
Tel: (0212) 671 61 51

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 40882
MATBAA SERTİFİKA NO: 52098

Baskı: Temmuz 2025
ISBN: 978-625-5874-18-4

Türkçe yayın hakları, Akan Ajans ile yapılan anlaşma ile alınmış olup Eksik Parça Yayınları'na aittir.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Genel Dağıtım: İKİ A YAYINCILIK VE DAĞITIM HİZMETLERİ A.Ş.
Gulbahar Mah. Elif Sok. No: 4/A Mecidiyeköy/İstanbul
Tel: 0(212) 272 45 46 | Fax: 0(212) 272 45 55

www.ikiayayincilik.com.tr
[instagram.com/eksikparcayayinlari](https://www.instagram.com/eksikparcayayinlari)
[facebook.com/eksikparcayayinlari](https://www.facebook.com/eksikparcayayinlari)
[youtube.com/user/eksikparca1](https://www.youtube.com/user/eksikparca1)
[x.com/eksikparcayayin](https://www.x.com/eksikparcayayin)
[tiktok.com/eksikparcayayinlari](https://www.tiktok.com/eksikparcayayinlari)
www.eksikparca.com

ÖZEL TEŞEKKÜRLER

DENIS VILLENEUVE İLE *DUNE* OYUNCULARI VE EKİBİ
TANYA LAPOINTE - STEFANIE BROOS - CALE BOYTER - MARY PARENT
BRIAN HERBERT - KIM HERBERT - BYRON MERRITT - KEVIN J ANDERSON
JANN JONES - JENNIFER STEWART - JASON BEALE
LEGENDARY PAZARLAMA, HALKA İLİŞKİLER & HUKUKİ İŞLER

UYARLANAN ESER

FRANK HERBERT

KAPAK

BILL SIEKIEWICZ

UYARLANAN SENARYO

DENIS VILLENEUVE
ERIC ROTH
JOHN SPAHTS

VARYANT KAPAKLAR

DREW JOHNSON & ZID
JOHN RIDGWAY
TIM SALE & BOO COOK

ÇİZGİ ROMAN YAZARI

LILAH STURGES

FONT & TASARIM

RICHARD STARKINGS
& COMICRAFT'S
JIMMY BETANCOURT
& TYLER SMITH

ÇİZER

DREW JOHNSON

RENKLENDİREN

ZID
NIEZAM

EDİTÖR

ROBERT NAPTON

TIM SALE'E

İTHAFEN
1956-2022

GİRİŞ

BRIAN HERBERT ve KEVIN J. ANDERSON

1957 yılında, Frank Herbert, ABD Tarım Bakanlığı'nın bir araştırma projesi üzerine dergi makalesi yazmak üzere, Oregon sahillerindeki kumullara küçük bir uçakla uçtu. Bakanlık, kum tepelerini sabitlemek için bir yöntem geliştirmişti: Yolları ve binaları kumun istilasından korumak için tepelere çimler ekiyordu. Herbert, yazısına "Hareketli Kumları Durdurdular" adını vermek niyetindeydi.

Eve dönüp makale üzerinde çalışmaya başladığında, elinde bir dergi yazısından çok daha büyük bir şey olduğunu fark etti. Uçuş sırasında, aşağıda uzanan, büyük bir denizin dalgalarını andıran kumullara bakarken duygusal bir çekim hissetmişti. Daktilosunun başında gözlerini kapattığında, uçsuz bucaksız bir çöl dünyası canlandı gözünde, tıpkı Dünya gibiydi, ama burası yabancı bir gezegendi ve kum tepelerinin ilerlemesini durduracak bir teknolojiden yoksundu. Atlı Mehdi gibi, peşinden atlı ve develi bir orduyla çölü aşan bir çöl mesihi gördü. Bu lider karizmatikti ve halkı arasında fanatiklik derecesinde sadakat uyandırabiliyordu.

Zamanla bu imgeler Frank Herbert'in zihninde büyüdü, genişledi ve Herbert, egzotik gezegenlerden oluşan bir evren yarattı; bu evrende, çöl gezegeni en önemli yere sahipti: İmparatorluk hükümeti ve galaksilerarası şirketlerin ihtiyaç duyduğu, kontrolü için savaştığı, sınırlı bir kaynak olan baharat melanjı burada bulunuyordu.

Böyle bir hikâye çok büyük bir tuval gerektiriyordu.

Frank Herbert, *Dune* filmini herkesten önce gördü. Bu, zihninde canlanan destansı bir sinema olayıydı, fantastik, mesihvari bir tasavvurdu ve o, bu tasavvurdan yazılmış muhtemelen en saygıdeğer bilimkurgu romanını yarattı.

Frank Herbert'in kameralara ve fotoğrafa karşı ömrü boyunca süren bir sevgisi vardı. Gazetecilikte, genellikle batı yakasındaki Hearst gazeteleri için, röportör, şarap eleştirmeni ve profesyonel fotoğrafçı olarak çalıştı. Yirmili yaşlarında, sakallarını uzatmıştı ve

büyük bir Kodak Medalist kamerayı omzuna atarak Tacoma Times için trençkot ve fotr şapka ile görevlere çıkardı. Yıllar sonra, büyük oğlu Brian'ı yazarlık mesleğinde eğitirken, betimleyici pasajları bir kamera merceğinden bakıyormuş gibi, gördüklerini anlatarak yazmayı sevdiğini söyledi.

Örnek olarak, *Dune*'da kötü Baron Vladimir Harkonnen'ı nasıl tanıttığını gösterdi. Karanlık, penceresiz bir odada, "parmaklarında parlak yüzükler bulunan tombul el" in" bir gezegen maketini döndürmesiyle başlıyordu. An be an, görüntü genişliyordu, ama görsel manada değil. Yazar önce sese geçiyordu: "Maketin yanından bir kıkırtı geldi. Kıkırtının ardından kalın bir ses gürledi..."

Baron'un tüm görünüşünü hâlâ açık etmeden, Frank Herbert, alçak, homurdanan, soğuk bir sesle... odadaki Piter de Vries ve Feyd-Rautha Harkonnen'ı korkutan ve sindiren ölümcül bir tavırla, Dük Leto ve Atreides Hanesi'ne karşı entrika çeviren kötü adamı ete kemiğe büründürüyor. Baron hareket ediyor, ama hâlâ net olarak görülüyor. Bunun yerine, "Baron maketin yanında kimildandı; gölgelerin arasında bir gölgeydi."

Bölüm boyunca yazar, tıpkı yavaş yavaş açılan bir kamera merceğinin diyaframı gibi, okura gittikçe daha fazla şey gösteriyor. 3000 kelimelik bir gerilimden sonra, Baron nihayet tarif ediliyor: "Gölgelerin içinden çıktığında cüssesi gözler önüne serildi... İç bulandıracı bir şekilde, aşırı kiloluydu. Siyah kaftanının kıvrımlarının altındaki hafif kabartılar da Baron'un yağlarının bir kısmını, gövdesine bağlanmış portatif süspansörlerin taşıdığını gösteriyordu."

Dune, yenilikçi fikirler ve şahane egzotik ortamlarla dolu, son derece canlı, karmaşık ve iyi geliştirilmiş bir hikâye. Bu klasik romanı okuyan herkes kendi filmini görür, kendi Paul Muad'Dib'ini, Dük Leto Atreides'ini, Leydi Jessica'sını, Baron Harkonnen'ını, Hayvan Rabban'ını, Duncan Idaho'sunu, Gurney Halleck'ini, Thufir Hawat'ını hayal eder ve kendi oyuncu kadrosunu oluşturur.

Diğer film yapımcıları, *Dune*'un kendi yorumlarını beyaz perdeye taşıdılar: David Lynch'in 1984 yapımı filmi ve John Harrison'ın daha sonra yaptığı TV mini dizisi. Onlardan önce de başka yönetmenler oldu... David Lean, Alejandro Jodorowsky ve Ridley Scott. Beyaz perdeye çıkanlar da çıkamayanlar da Paul'un öncüleriydi. Gomcebbâr testi için ellerini kutuya soktular, bu muhakkak ki yönetmenlik becerileri için çok büyük bir testti.

Brian, *Dune*'un yaratılışı sırasında Herbert hanesine dair net hatıralara sahip. Bir kış akşamı, Frank'in, Brian'ın annesine Paul Atreides adında genç bir adam hakkında bir bölüm okuduğunu hatırlıyor. Bu genç adam, yaşlı bir kadın olan Rahibe Anne Gaius Helen Mohiam'ın boynunda zehirli bir iğneyi, yani gomcebbârı tutarken elini gizemli bir kutuya sokmak zorunda kalıyordu.

Dinlediği sırada, Brian sahnenin dramasının ve tuhaf kelimelerin –gomcebbâr, Muad'Dib, Padişah İmparator, Kuisatz Haderah, Arrakis, Bene Gesserit– babasının o tok, güçlü sesinden dökülen boğuk, gizemli tınısı karşısında büyülenmişti.

Brian, çok sonra *Dune*'un açılış bölümünü dinlediğini fark etti. Ne harika bir deneyimdi!

Dune'un hikâyesi yarım asırdan fazla bir süredir dünyanın dört bir yanında zevkle okunuyor ve hürmet görüyor.

Legendary Pictures için Denis Villeneuve, Frank Herbert'in başyapıtının büyük, nihai bir versiyonunu yönetmek gibi zorlu bir görevi üstlendi. Villeneuve'nün bilimkurgu alanında yaptığı önceki iki girişimi –*Geliş* (2016) ve *Blade Runner 2049* (2017)– yaratıcı renk paletleri sayesinde âdetâ birer görsel şölendi ve *Blade Runner 2049* özelinde konuşmak gerekirse, kaynak materyale sadık kalmıştı. Şimdi, *Dune* ile en büyük başarısına imza attı, en sağlam Frank Herbert hayranlarını bile hayal kırıklığına uğratmayan büyük bir sinema filmi ortaya çıkardı.

Herhangi bir *Dune* filmi, Frank Herbert'in fantastik evrenini yaratırken ortaya koyduğu engin fikirlerle tasvirler üzerinde temellenir, bunlar da *Dune*

kanonunu oluşturur. Bu konuda Villeneuve, Frank Herbert'in klasik ilk romanının yanı sıra beş devam romanına, bir milyon kelimedenden mürekkep ve beş bin yılı aşkın bir tarihi kapsayan *Dune Mesihi*, *Dune Çocukları*, *Dune Tanrı İmparatoru*, *Dune Sapkınları* ve *Dune Rahibeler Meclisi'nden* oluşan geniş bir kaynak materyale sahip.

Bu orijinal romanlara ek olarak, Brian Herbert ve Kevin J. Anderson, *Dune* tarihini ve karakterlerini genişleten birçok uluslararası çoksatan roman yazdı; bu romanlar, *Dune*'dan 10.000 yıl önceki Butleryan Cihadı ve Büyük Okulların kuruluşunun detaylı köken hikâyelerinden, beş bin yıl sonraki görkemli nihayete kadar uzanıyor. Milyonlarca kelime ekleyerek *Dune* destanını genişleten öncül ve devam romanlarımız, Dük Leto'nun aşağılık Baron Harkonnen ile ilk çatışmalarının arka planını, Leto'nun Jessica ile dokunaklı aşk hikâyesini, Paul'ün doğumunu ve Prenses Irulan'ın Paul Muad'Dib'i anlatmak için yaptığı kapsamlı tarihçiliğini, yani bir efsane yaratmak için tarihi yeniden yazmasını anlatıyor.

Dune'un 1965'te ilk kez kitap olarak yayınlanmasından, 1976'da –New York Times çoksatanlar listesine giren ilk bilimkurgu romanı– *Dune Çocukları'nın* yayınlanmasına ve son yirmi yılda *Dune* evrenini genişleten romanlarımızın yayınlanmasına kadar, okur kitlesi muazzam büyüdü. Ve dünya değişti, bu da *Dune*'u her zamankinden daha güncel ve düşündürücü hâle getirdi.

BRIAN HERBERT ve KEVIN J. ANDERSON

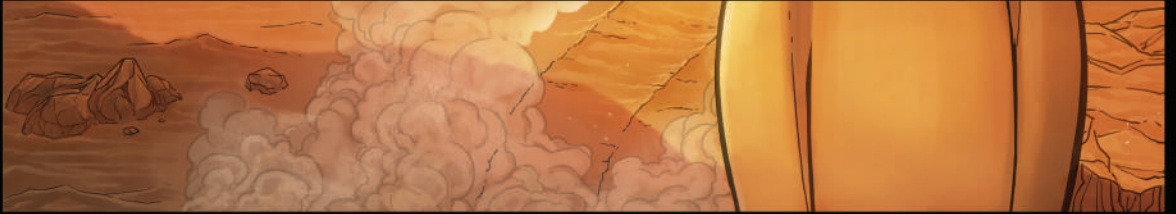
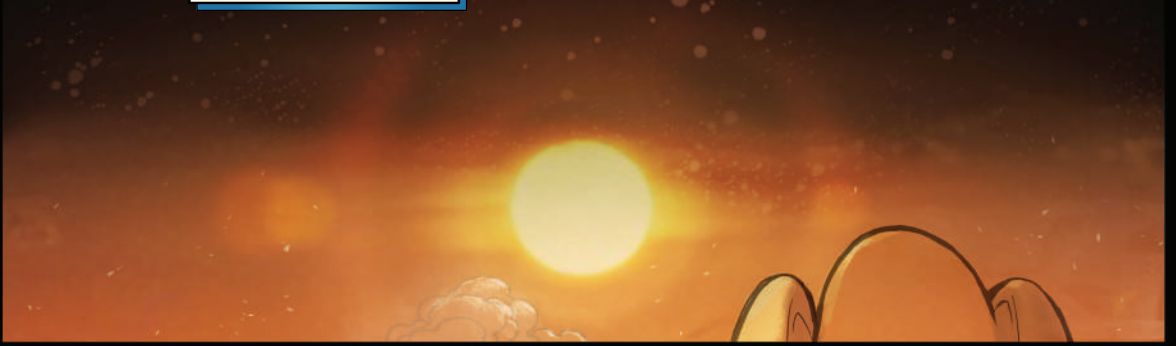
New York Times çoksatan yazarları Brian Herbert (Frank Herbert'in oğlu) ve Kevin J. Anderson, *DUNE*'un çok sayıda öncül ve devam romanının yazarlarıdır. Daha fazla bilgi için Dunenovels.com'u ziyaret edebilirsiniz.

RÜYALAR
DERİNLERDEN GELEN
MESAJLARDIR.

"GÜNEŞ ALÇALDIĞINDA
GEZENİM ARRAKİS NE
KADAR DA GÜZELDİR..."

"KUMLARIN ÜZERİNDE
YUVARLANIRKEN, HAVADA
BAHARATI GÖREBİLİRSİNİZ.

"BAHARAT HASAÇILARI,
GECE ÇÖKTÜĞÜNDE
TAŞIYICILARLA ŞEHİRDEN
TAŞINIP YERE İNER.

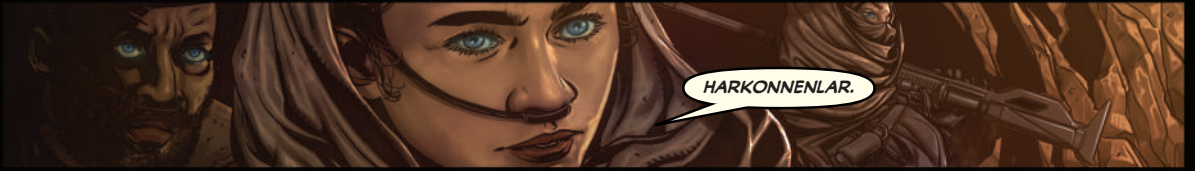

"YABANCILAR GÜNÜN
SICAĞINDAN KAÇMAK İÇİN
ZAMANA KARŞI YARIŞIYOR."

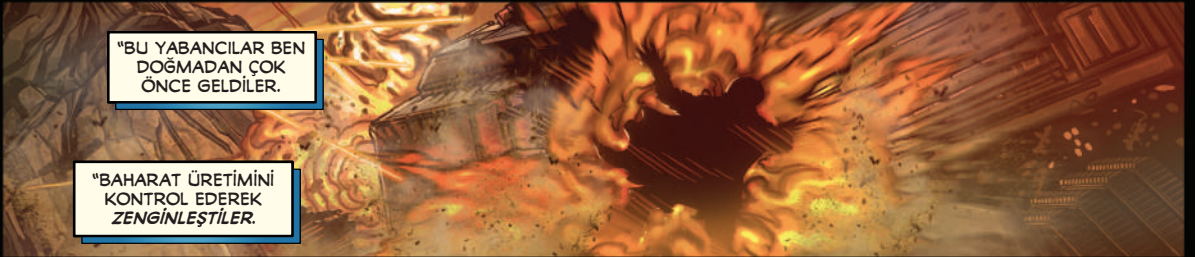

"TOPRAKLARIMIZI
GÖZÜMÜZÜN ÖNÜNDE
YAĞMALIYORLAR.

"ONLARIN HALKIMA
YAPTIKLARI ZULÜM,
BİLDİĞİM TEK ŞEY."

HARKONNENLAR.

"BU YABANCILAR BEN
DOĞMADAN ÇOK
ÖNCE GELDİLER.

"BAHARAT ÜRETİMİNİ
KONTROL EDEREK
ZENGİNLEŞTİLER.

"İMPARATOR'UN
KENDİSİNDEN BİLE
DAHA ZENGİN
OLDULAR.

"SAVAŞÇILARIMIZ
ARRAKİS'İ HARKON-
NENLARIN ELİNDEN
KURTARAMADI.

"AMA BİR GÜN,
İMPARATORLUK
FERMANIYLA..."

"...GİTTİLER."

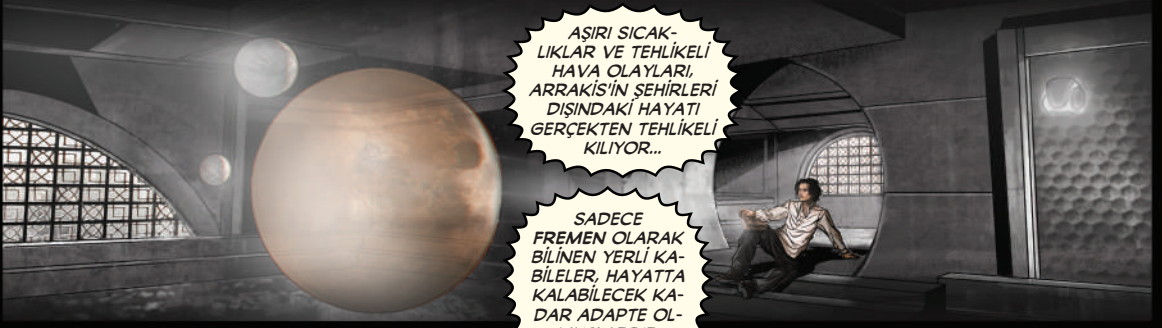
"NEDEN İMPARATOR
BU YOLU SEÇTİ?"

"SIRADAKİ ZALİMLERİMİZ
KİM OLACAK?"

YIL 10191
CALADAN
ATREDES
HANGDANININ
ANAGCZEGENİ

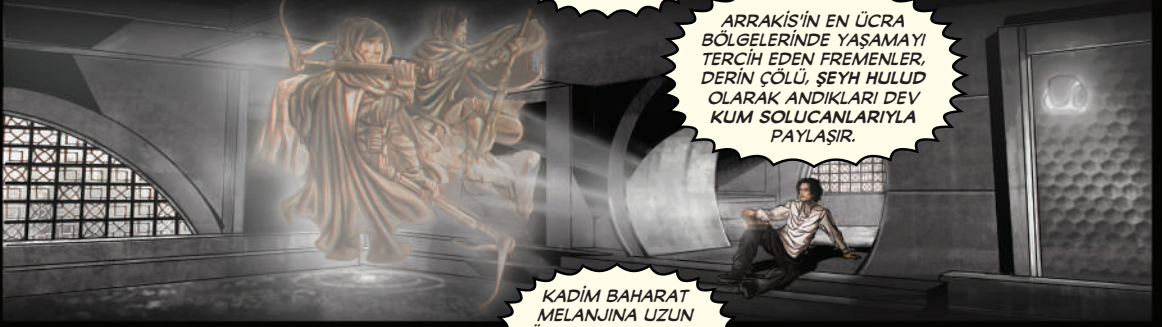

AŞIRI SICAK-
LIK LAR VE TEHLİKELİ
HAVA OLAYLARI,
ARRAKİS'İN ŞEHİRLERİ
DİŞİNDAKİ HAYATİ
GERÇEKTEN TEHLİKELİ
KILIYOR...

SADECE
FREMEN OLARAK
BİLİLEN YERLİ KA-
BİLELER, HAYATTA
KALABİLECEK KA-
DAR ADAPTE OL-
MUŞLARDIR.

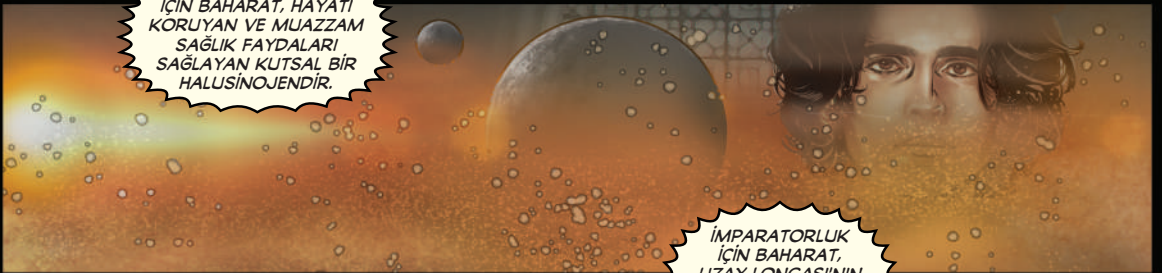
ARRAKİS'İN EN ÜCRE
BÖLGELERİNDE YAŞAMAYI
TERCİH EDEN FREMENLER,
DERİN ÇÖLÜ, ŞEYH HULUD
OLARAK ANDIKLARI DEV
KUM SOLUCANLARIYLA
PAYLAŞIR.

KADİM BAHARAT
MELANJINA UZUN
SÜRE MARUZ KALMAK
KABİLEYE KARAKTERİS-
TİK MAVİ GÖZLERİNİ,
İBAD GÖZLERİNİ
VERMİŞTİR.

FREMENLER
HAKKINDA TEHLİKELİ
VE GÜVENİLMEZ
OLDUKLARI DİŞİNDİ
PEK AZ ŞEY BİLİNİR.

FREMEN
SALDIRILARI BAHARAT
HASADINI SON
DERECE TEHLİKELİ
HÂLE GETİRİR.

FREMENLER
İÇİN BAHARAT, HAYATİ
KORUYAN VE MUAZZAM
SAĞLIK FAYDALARI
SAĞLAYAN KUTSAL BİR
HALUSİNOJENDİR.

İMPARATORLUK
İÇİN BAHARAT,
UZAY LONCASI'NIN
SEYRÜSEFERCİLERİ
TARAFINDAN YILDIZLAR
ARASINDA GÜVENLİ
YOLLAR BULMAK İÇİN
KULLANILIR.

BAHARAT OLMADAN
YILDIZLARARASI SEYAHAT
İMKÂNSIZDIR. BU DA ONU
EVRENDEKİ AÇIK ARA EN
DEĞERLİ MADDE YAPAR.

